

ΑΡΧΑΙΑ ΖΩΝΗ
ANCIENT ZONE

ΕΒΡΟΣ / EVROS

Στα νοτιοανατολικά παράλια της Θράκης, ανάμεσα στον Ίσμαρο και τον Έβρο, Έλληνες άποικοι από τη Σαμοθράκη χτίζουν στα τέλη του 7ου αι. π.Χ. μια σειρά από οχυρωμένες εγκαταστάσεις, που ο Ηρόδοτος ονομάζει «Σαμοθρηϊκά τείχεα». Οι εγκαταστάσεις αυτές, που αποτελούσαν την Περαιά της Σαμοθράκης, εκμεταλλεύθηκαν στο έπακρο τη δυνατότητα που προσέφερε η περιοχή αυτή για έλεγχο των περασμάτων από ανατολή προς δύση και πρόσβαση στην ενδοχώρα και προσέφεραν αστικές υπηρεσίες και εισαγόμενα καταναλωτικά αγαθά στη γρήγορα αναπτυσσόμενη ελίτ του θρακικού βασιλείου των Οδρουσών.

Ήταν μια καίρια επιλογή, η οποία για αρκετούς αιώνες απέφερε πλούτο και δύναμη και συνέβαλε στον εξελληνισμό των Θρακών της περιοχής. Οι αρχαίες πηγές αναφέρουν τη Μεσημβρία, τη Δρυ, τη Ζώνη, τη Σάλη και αργότερα, στα ρωμαϊκά χρόνια, την Τέμπυρα και το Χαράκωμα. Από όλες αυτές μόνο μία έχει εντοπιστεί και ανασκάπτεται ουστηματικά. Η ανασκαφική έρευνα ανέτρεψε την παλαιότερη άποψη, ότι στη θέση αυτή βρισκόταν η Μεσημβρία, και απέδειξε ότι είναι η Ζώνη η σημαντικότερη μεταξύ των πόλεων αυτών.

Η πόλη περιβάλλεται από τείχος, ενισχυμένο κατά διαστήματα με πύργους, που περικλείει στα βόρεια ένα ύψωμα, την ακρόπολη του οικισμού. Μέσα στα όρια του τείχους αποκαλύφθηκε ήδη ένα μεγάλο μέρος του πολεοδομικού ιστού με στενούς κατά κανόνα δρόμους που ορίζουν οικοδομικά τετράγωνα.

Διακρίνονται σύνολα κατοικιών και υπάρχουν ενδείξεις για το εμπορικό κέντρο της πόλης. Έχουν επίσης βρεθεί δύο δημόσια κτήρια, ένα μικρό ιερό της Δήμητρας και ένας ναός του Απόλλωνα, που θεωρείται από τα σημαντικότερα ευρήματα των τελευταίων χρόνων.

Η ταύτιση του ιερού τεκμηριώνεται από την αναγραφή του ονόματος του θεού σε έναν ασυνήθιστα μεγάλο αριθμό – περίπου 300 – θραυσμάτων ενεπίγραφης κεραμικής από το εσωτερικό του, αλλά και τον περιβάλλοντα χώρο του. Τα ενεπίγραφα αυτά όστρακα έχουν όμως ιδιαίτερη σημασία, γιατί μαζί με δύο λίθινες επιγραφές – η μία εκ των οποίων είναι δίγλωσση – μας έδωσαν τα πρώτα ερμηνεύσιμα στοιχεία για τη γλώσσα των Θρακών στην περιοχή αυτή. Χαραγμένες με ελληνικούς χαρακτήρες, αλλά ακατανόητες στην αρχή, αποδείχθηκε ότι αποτελούν τη μεγαλύτερη συγκέντρωση θρακικών επιγραφών που έχει βρεθεί μέχρι σήμερα και μας επέτρεψαν για πρώτη φορά να προσεγγίσουμε μια διαπιστωμένη πλέον τοπική θρακική διάλεκτο, η οποία μάλιστα εμφανίζει εξαιρετική συγγένεια με την ελληνική γλώσσα.

Στη μικρή κοιλάδα στα δυτικά της πόλης αποκαλύφθηκε το νεκροταφείο του οικισμού, που έδωσε εξαιρετικά πλούσια ευρήματα (αγγεία, ειδώλια, χρυσά κοσμήματα κτλ.), τα οποία φανερώνουν τον πλούτο, την ακμή και το υψηλό πολιτιστικό επίπεδο των κατοίκων της Ζώνης.

Η πόλη έφθασε στο απόγειο της ακμής της τον 5ο και τον 4ο αι. π.Χ.

Στα ελληνοιστικά χρόνια, στο νοτιοδυτικό τμήμα της πόλης, ένα μικρό μέρος του οικισμού απομονώθηκε από την υπόλοιπη πόλη με δικό του τείχος. Η κατοίκηση εδώ συνεχίζεται μέχρι τον 2ο αι. π.Χ. Αυτή η εξέλιξη συμπίπτει χρονικά με την οριστική επικράτηση των Μακεδόνων βασιλέων που, επεμβαίνοντας στην περιοχή, μεταβάλλουν τους πολιτικοοικονομικούς συσχετισμούς σε όλο τον χώρο της Θράκης. Η Ζώνη αρχίζει να παρακμάζει και σταδιακά ερμηνώνει.

Για τα επόμενα χρόνια, μετά την επικράτηση των Ρωμαίων και μέχρι τον 5ο αι. μ.Χ., έχουμε ελάχιστα μόνο ίχνη που δηλώνουν περιστασιακή κατοίκηση, προσωρινού χαρακτήρα.

On the south-east coast of Thrace, between the Mount Ismaros and the Hebrus (Evros) River, Greek colonists from Samothrace built a series of fortified installations in the late 7th c. BC, which Herodotus calls “Samo-thracian forts”. These installations, that comprised the Peraia of Samothrace, exploited to the maximum the potential of this area to control the passages from east to west and access to the interior of Thrace as well as to provide civic services and imported goods to the rapidly growing elite of the Thracian Odrysian kingdom.

They accumulated through the centuries wealth and power and contributed in the hellenisation of the indigenous Thracian populations. The ancient sources refer to Mesembria, Drys, Zone, Sale and later, in Roman times, Tempyra and Charakoma. Of these, only one city has so far been located and systematically excavated. Earlier associated with Herodotus’ Mesembria, this site has been proved by archaeological research to be Zone instead, the most important settlement among the cities of the Samothracian Peraia.

The city is encircled by a fortification wall reinforced at intervals by towers. This encloses a hill at the north, which was the acropolis of the settlement. Inside the fortifications a large section of the urban tissue has already been uncovered with streets, usually narrow, defining building blocks.

Groups of houses can be made out, and there is evidence for the commercial centre of the city. Two public buildings have also been found, as well as a small sanctuary of Demeter and a temple of Apollo, which is considered as one of the most important finds of recent years.

The identification of the sanctuary is based on the occurrence of the god’s name in an unusually large number (around 300) of inscribed potsherds found both inside and around it. These inscribed sherds are of special significance. Along with two stone inscriptions – one of which is bilingual – offer the first decipherable texts in the Thracian language spoken in this region. They are inscribed in Greek characters, and while quite incomprehensible at first, constitute the biggest collection of ancient Thracian writings discovered until today. They allowed us for the first time to begin to decipher a local Thracian dialect which was apparently closely related to the Greek language.

The cemetery of the settlement, which was discovered in a small valley to the west of the city, has yielded exceptionally rich finds (vases, figurines, gold jewelry, etc.), which reveal the wealth, prosperity and high cultural level of the inhabitants of Zone.

The city reached the height of its prosperity in the 5th and 4th c. BC.

During the Hellenistic period, in the southwestern section of the city, a small area of the settlement was isolated by means of the construction of its own wall. Habitation here, continued until the 2nd c. BC. This development corresponds chronologically with the final prevalence of the Macedonian kings who crashed the Odrysian kingdom and transformed the political-economic relationships in Thrace. Zone began to decline and was gradually abandoned.

For the following years, after the Romans established their domination in the area and until the 5th c. AD, only very few traces exist, suggesting an occasional occupation of a temporary nature.

- Οχυρωματικό τείχος City walls
- - - Πιθανά τμήματα τείχους Possible walls
- 1. Περτεχισμένοι οικισμός ελληνιστικών χρόνων Fortified settlement of the Hellenistic period
- 2. Ναός Απόλλωνα Temple of Apollo
- 3. Κατοικίες Groups of houses
- 4. Ιερό Δήμητρας Sanctuary of Demeter

ΑΡΧΑΙΑ ΖΩΝΗ
ANCIENT ZONE

ΕΒΡΟΣ / EVROS

i T: 25510 96214, 25310 22411

ΚΕΙΜΕΝΑ: Π. ΤΣΑΤΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΓ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

TEXT: P. TSATSOPOULOU
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr